

הלכות הדף היומי

מסכת עבודה זרה

תוכן עניינים

- א. כי האי גוונא ... אסור אפילו בהנאה ... לבר מדמיה דההוא חמרא.....1
- ב. מתניתא דאגרדמים עובד כוכבים שקדח במינקת והעלה או שטעם מן הכוס והחזירו לחבית זה היה מעשה ואסרוהו ... בשתייה.....2
- ג. חרם עובד כוכבים שהושיט ידו לחבית וכסבור של שמן היא ונמצאת של יין זה היה מעשה ואמרו ימכר.....4
- ד. דקא מוריק אורוקי וה"ל כחו שלא בכוונה וכל כחו שלא בכוונה לא גזרו ביה רבנן 5
- ה. יין שמסכו עובד כוכבים ... א"ל אסור משום.....6
- ו. לך לך אמרין נזירא סחור סחור לכרמא לא תקרב.....7
- ז. מיא דסגדי להו עובדי כוכבים ... ומים של רבים אין נאסרין.....7

דף נח.

א. כי האי גוונא ... אסור אפילו בהנאה ... לבר מדמיה דההוא חמרא

כבר התבאר לעיל דף נז: ששנכנס¹ לבית או לחנות ישראל ושאל יש כאן יין והוא מחפש, ופשט ידו כשהוא מחפש ונגע ביין ושכשכו², הרי זה משכשך בכוונה ונאסר היין בהנאה.

¹ שו"ע ונו"כ קבר יב

² שאם לא שכשכו אלא רק נגע במה ידענו שבשעת אותה נגיעה נתכוין לנגיעה שמא הנגיעה בעצמה היתה שלא בכוונה כדרך אדם בחפשו ואת"ל נתכוין לנגיעה שמא היה סבור שזה מים. ואם לא שכשך אך ידוע שנגע וידע שהוא יין כגון שאמר האי לאו חמראה הוא? כמעשה שהיה בגמר לראב"ד אסור בשתייה ומותר בהנאה ולרמב"ם אסור אף בהנאה עיין מ"ז שם ט

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת עבודה זרה

ואם אחר כך נתערב היין מזה הכלי ביין אחר, דמי היין המשוכך שבו אסור בהנאה והשאר מותר בהנאה ואסור בשתייה, לפיכך מוכרו לגוי חוץ מדמי יין נסך דהיינו יין המשוכך שבו, ואם יש שם ס' מותר אפילו בשתייה. ובזמן הזה מותר בהנאה במקום הפסד כנזכר³.

אבל אם הושיט ידו לחבית כסבור שהוא של שמן ונמצאת של יין מותר בהנאה, דהוה ליה נוגע שלא בכוונה. וא"כ בזמננו מותר אף בשתייה כנזכר⁴.

ב. מתניתא דאגרדמים עובד כוכבים שקדח במינקת והעלה או שטעם מן הכוס והחזירו לחבית זה היה מעשה ואסרוהו ... בשתייה

כבר התבאר לעיל דף נו: שביצד היא הנגיעה⁵ האוסרת היין בהנאה, אם נגע הגוי ביין עצמו בכוונה בידו ו הרי זה אסור בהנאה.

ואפילו אינו נוגע בידו ממש אלא על ידי דבר אחר שבירדו וישכשך בו⁶, אף על פי שלא יצק ממנו כלום, או אפילו בפיו כגון ששתה ממנו או שמצין במינקת מן החבית והעלהו לפיו⁷, כל היין אסור בהנאה דהוי כנוגע בכולו⁸. ובזמן הזה מותר בהנאה בפסד מרובה⁹, אבל נגיעה לחוד בלא שכשוך אינו

³ ש"ך שם כו

⁴ ט"ז שם י

⁵ שו"ע ונו"כ קבד יא

⁶ ב"י נסתפק אי בעינן שכשוך גדול או אפילו כל דהו ובתה"ה כתב בספר משמרת הבית דף קל"ג בפשיטות דלא מצינו הפרש בין שכשוך רב לשכשוך מועט אלא הכל אסור. ט"ז שם ו

⁷ בש"ך כב כתב מהתוספות ומיירי כגון שלא נגע ביין במינקת אלא כשרוצה להעלות היין מצדד החבית עד שיגיע היין במינקת דאל"כ אפילו לא העלה אסור בהנאה משום נוגע ביין ע"י המינקת דל"ד למודדו בקנה דלקמן סי"ט דהתם לא נתכוין לשכשוך כלל אבל הכא נתכוין לשכשוך ואסור בהנאה כ"כ התוספות מיהו לדידן שרי מגע עובדי כוכבים ע"י ד"א בשתייה במקום הפסד

⁸ ואין כאן היתר למכור חוץ מדמי יין נסך שבוזה כל התחתון הוה בסיס לעליון וה"ל כנוגע בכולו. ט"ז שם ז.
⁹ ש"ך שם כג

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת עבודה זרה

אוסר בהנאה¹⁰. ויש מתירים¹¹ בזמן הזה בשתיה בהפסד מרובה. ובגוי שאינו עובד אלילים כגון הישמעאלים י"א שמותר גם בשתיה¹²

¹⁰ ש"ך ב

¹¹ בלב"ש בחידושי דינים סעי' ס"ד וס"ק קס"ח וקס"ט שפסקו לדינא דגם בשתה נכרי בפיו בזה"ז יש להתיר בשתיה במקום הפסד דבמקום הפסד אמרינן דהנגיעה בפיו אינו אוסר ומכ"ש אם שתה הגוי דרך קנה חלול או דרך מינקת מן החבית דמותר ג"כ בשתיה במקום הפסד עיין שם.

¹² הנה לפי מה שכתב מור"ם בהג"ה שאם נגע ביין ע"י דבר אחר אעפ"י שהוא יודע שהוא יין וכיון ליגע בו מותר אפילו בשתיה, א"כ מכל שכן אם ישתה בפיו ממנו בזמן הזה הוא מותר אפילו בשתיה, וכ"כ בדרישה סעיף מ"א [דרישה אות יח] בהג"ה וז"ל ולפי זה הוא הדין אם שתה העכו"ם ממנו יש להתירו דהא פיו גרע ממנו ע"י דבר אחר כדלעיל בב"י [עמוד קיז ד"ה ומ"ש ואפילו] דמגע ע"י דבר אחר לכולי עלמא אסור וגבי פיו איכא פלוגתא וכ"כ רבינו [הטור שם] שאמר ואפילו בפיו וכו' ועיין בדרישה סימן ק"ל [אות ב] מה שכתב אדוני אבי שם ודוק עכ"ל. ובסימן ק"ל תמה על דין זה אם שתה עכו"ם ע"י שפופרת בנקב קמץ שבחביות וז"ל א"כ לפי זה צריך ליתן טעם למה אין מתירין בדיעבד בזמן הזה אם שתה עכו"ם בשפופרת בנקב קמץ שבחביות שאי אפשר להכניסו) שם אצבעו דלמאי ניהוש אי שיגע בשפופרת הרי התירו בזמן הזה ואי משום שחזר לחביות מה שבשפופרת בסוף השתיה הרי הוא בטל בששים, אכן ראיתי בר"ן פרק רבי ישמעאל דף ג"א [עבודה זרה כז, א דיבור ראשון] אהיה הגרדאי עכו"ם שקדח במינקת וכו' עכ"ל. אם כן לפי זה אסור מטעם שכולו בסיס לייין זה שנוגע ביין ההולך שבתוך השפופרת לפיו וכו' ע"ש. אם כן משמע מתוך דבריו שהוא אסור גם בזמן הזה. והנה בעל טורי זהב כתב בסימן זה ס"ק ל"ב וז"ל ובדרישה סימן ק"ל וכו' וכבר נתבאר שאין לפסוק בזה כהר"ן אך הלשון שכתוב למה אין מתירין וכו' משמע שהיה מנהג פשוט לאסור ולא שמענו מנהג בזה לאיסור דאדרבה זכרוני בילדותי שנעשה מעשה כזה בק"ק פוזנא והסכימו שם כל החכמים להתיר וכן עיקר ואין להחמיר בזה במקום הפסד מרובה כנ"ל עכ"ל. ואני זוכר בק"ק ווילנא שהביאו כמה חביות יין מן הדרך ע"י עגלנים קדרים והיה נראה בחביות אלו ששתו הקדרים העגלנים ע"י שפופרת והתירו הרב האב"ד עם החכמים שהיו באותו עת מאחר שהיו העגלנים קדרים והם ישמעאלים ולגבי ישמעאלים אמרינן בסימן זה סעיף ו' כל העכו"ם שאינו עובד אלילים יינם אסור בשתייה ומותר בהנאה ומגע ביין שלנו שזה ליינם שאסור בשתיה עכ"ל, א"כ משמע בהדיא שיש להקל בישמעאלים. ולכן בנדרון הנ"ל אף על גב דלענין עכו"ם עובד עבודת אלילים לא מתירין בהנאה ע"י שפופרת אבל בישמעאלים אם שתו ע"י שפופרת יש להתיר אפילו בשתיה. ולדעת הטורי זהב אפילו בעכו"ם עובד עבודת אלילים מתיר אפילו בשתיה בהפסד מרובה כששתו ע"י שפופרת וא"כ מכל שכן בעכו"ם ישמעאל וק"ל. בית הלל שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת עבודה זרה

מ"מ כלי שיש לו חוטמין כמו שיש לכלי שנוטלין ממנו לידים, ויש בו יין, יכול ישראל¹³ למצוין מחוטם זה וגוי מחוטם זה כאחד¹⁴, ובלבד שיפסוק הישראל קודם שיפסוק הגוי¹⁵, שאם יפסוק הגוי קודם, מה שנגע בפי הגוי חוזר ומתערב עם היין ואוסרו בשתייה.

ג. חרם עובד כוכבים שהושיט ידו לחבית וכסבור של שמן

היא ונמצאת של יין זה היה מעשה ואמרו ימכר

כבר התבאר לעיל דף נז: שגוי שנכנס¹⁶ לבית או להנות ישראל ושאל יש כאן יין והוא מחפש, ופשט ידו כשהוא מחפש ונגע ביין ושכשכו¹⁷, הרי זה משכשך בכוונה ונאסר היין בהנאה.

¹³ במ"ז ח הביא מהב"י שכתב בשם תשובת רשב"א שמלאכת כלי זה נקרא בגמרא קני שקיז ולא ידעתי מה הוא דמ"מ מה שבפיו אסור וכל היין נגרר אחריו ולמה יגרע מניצוק חבור בו ע"כ ובמשמרת הבית בדף קל"ד כתב הרשב"א ג"כ בזה שלא נתבררה לנו צורת הקני שקיז ולא יוכל להתיר עליה בניצוק ועכ"פ אינו כפרש"י ולבסוף כתב דהקני שקיז היה בענין שלא היה בו ניצוק חבור והר"ן כתב בשם הראב"ד ליישב דלא אמרינן ניצוק חבור אלא באם יצא הכל דרך אותו פתח מה שאין כן כאן דיוצא דרך הנקב האחר ששותה העובד כוכבים ולעד"נ ליישב דכל כמה דלא משכשך אין אוסר וכל זמן שהוא שותה אין משכשך אלא מושך אליו אלא כשפוסק ונשמט היין מפיו הוא משכשך למטה ע"כ אין איסור כל שלא פסק העובד כוכבים ובהך כלי בא היין מעצמו אל תוך הקנים לא ע"י מציצה דאלו ע"י מציצה היינו דין מינקת שזכרתי בס"י קכ"ד סעיף כ"ד בשם מהרי"ל ולענין הלכה נראה כיון שלא נתברר דבר זה לרשב"א וכתב שגם הראב"ד נתקשה בזה ע"כ אין לנו ללמוד שום קולא מכלי זה ולא ישתה עם העובד כוכבים בשום כלי.

¹⁴ ואין להקשות דהא במוצין במינקת מן החבית והעלהו לפיו אמרינן שכל היין אסור בהנאה דהוי ליה כנוגע בכלו, ואם הוא כנוגע בכלו הכא אפילו אם יפסוק הישראל קודם הוה לן לאוסרו דהא הוי ליה כנוגע הגוי ביין בשעה שהוא מוצין עם הישראל, דיש לומר דשאני התם כשהגוי מוצין במינקת מן החביות הוא מעלה היין לפיו ונוגע ליין שבחבית, שאז כל היין התחתון נעשה בסיס לעליון הילכך הוה ליה כנוגע כולו, אבל בכלי זה של חוטמין הוא מושכו מן הצד ואין היין שבכלי בסיס למה שנוגע בפי הגוי, לפיכך אינו אוסר היין שבכלי עד שיפסיק הגוי מלמצוין, שאז חוזר מה שנגע בפי הגוי לכלי ומתערב עם היין ואוסרו בשתייה, נ"ל. ועיין לקמן סימן קכ"ו [ס"א] למה לא אסרינן ליה משום נצוק חיבור. לבוש שם

¹⁵ כב"י בשם התוס' דממדת חסידות יש ליזהר דלמא קדם פסיק עובד כוכבים ברישא ומביאו ד"מ. ש"ך שם כד, אבל בש"ע לא הזכיר זה שראוי לזהר בזה ממדת חסידות ובע"כ משום שמדברי הרי"ף והרא"ש משמע דאפי' ממדת חסידות א"צ לזהר בזה עיין שם:

¹⁶ שו"ע ונו"כ שם יב

¹⁷ שאם לא שכשכו אלא רק נגע במה ידענו שבשעת אותה נגיעה נתכוין לנגיעה שמא הנגיעה בעצמה היתה שלא בכוונה כדרך אדם בחפשו ואת"ל נתכוין לנגיעה שמא היה סבור שזה מים. ואם לא שכשך אך ידוע שנגע וידע שהוא יין כגון שאמר האי לאו חמראה הוא? כמעשה שהיה בגמר לראב"ד אסור בשתייה ומותר בהנאה ולרמב"ם אסור אף בהנאה עיין מ"ז שם ט

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת עבודה זרה

ואם אחר כך נתערב היין מזה הכלי ביין אחר, דמי היין המשובשך שבו אסור בהנאה והשאר מותר בהנאה ואסור בשתייה, לפיכך מוכרו לגוי חוץ מדמי יין נסך דהיינו יין המשובשך שבו, ואם יש שם ס' מותר אפילו בשתייה. ובזמן הזה מותר בהנאה במקום הפסד כנזכר¹⁸.

אבל אם הושיט ידו לחבית כסבור שהוא של שמן ונמצאת של יין מותר בהנאה, דהוה ליה נוגע שלא בכזונה. וא"כ בזמננו מותר אף בשתייה כנזכר¹⁹.

דף נח:

ד. דקא מוריק אורוקי זה"ל כחו שלא בכזונה וכל כחו שלא בכזונה לא גזרו ביה רבנן

כחו של גוי²⁰ גזרו עליו משום מגעו, לפיכך גוי שנטל כלי של יין בין הגביהו בין לא הגביהו²¹ והטהו עד שיצא היין, אף על פי שלא שכשך נאסר היין שיצא בשתייה שהרי בא מכחו, ומה שנשאר בכלי הוא גם כן אסור משום נצוק דהוי חיבור²², שהיין שבכלי הוא נוגע על ידי חיבור כיון שיצא מכחו. ויש אומרים²³ דלא גזרו על נצוק להיות חיבור אלא שהניצוק הוא במגע גוי, כגון שיוצק לכלי שיש בו יין שנגע בו גוי, או שנגע גוי בקילוח היוצא, אף על פי שמה שיוצא הולך לאיבוד, מכל מקום הא נגע בו גוי ואסור היין

¹⁸ ש"ך שם כו

¹⁹ ט"ז שם י

²⁰ שו"ע ונו"כ קכה א

²¹ כן הוכיחו בט"ז שם א ובש"ך ג, ודלא כב"י שהילך שבלא הגביה אינו נאסר בהנאה

²² קשה דלעיל סי' קכ"ד סי"ד פסק דמה שנשאר בפנים מותר והיינו משום דלא התמירו כחו בניצוק וכן לקמן סעיף ח' העתיק ל' הטור דהיוצא אסור בשתייה ומשמע דמה שבפנים מותר וע"ק דהא ניצוק אינו אלא ביין האסור בהנאה כדלקמן סי' קכ"ו סי"ה והכא כיון דהיוצא לא נאסר אלא בשתייה אמאי מה שנשאר בכלי אסור משום ניצוק וכן קשה על הרב וצ"ע, ולדידן הכל שרי במקום הפסד דכל מה שאסור מן הדין בשתייה לדידן דעובדי כוכבים בזמן הזה לאו עובדי עבודת כוכבים הן שרי אף בשתייה. ש"ך שם א

²³ רמ"א שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת עבודה זרה

שבכלי, אבל ביין הבא מכה גוי לא גזרו משום נצוק דהוא גופא גזירה, ומכל מקום יש להחמיר אם לא בהפסד²⁴.

וכל זה דוקא שנטל הגוי הכלי בכוונה וידע שיש בו יין, אבל אם הגביהו שלא בכוונה שלא ידע הגוי שהוא יין, או שלא הגביה הכלי אף על פי שידע שהוא יין, הכל מותר אפילו בשתייה.

ה. יין שמסכו עובד כוכבים ... א"ל אסור משום

גוי הזורק²⁵ מים לתוך היין, לא הוי אלא כזורק אבן ומותר אפילו בשתייה, ואפילו אם קילוח המים יורד מיד הגוי לתוך היין מותר, שבמים ליין לא גזרו על הנצוק להיות חבור, אפילו אם נוגע במים²⁶.

במה דברים אמורים שאינו מכוין למוזגו כגון זורק מים לתוך הכוס ולא ידע שהוא יין שידוע שאינו מכוין למוזגה, והוי כחו שלא בכונה שאינו אוסר, אבל אם כיון למוזגה אסור בשתייה, דגזרו בו שאם יניח הישראל לגוי למוזג יינו יהא רגיל אצלו כששותה יין ואתי למוזג ביה,

לפיכך אם ידע שהוא יין וזרקו לכוס בין שפך בו הרבה בין שפך בו מעט מים אסור, שדעת בני אדם חלוק במוזגה ובין מעט בין הרבה מוזגה מיקרי.

²⁴ ברמ"א כתב בהפסד מרובה. ובט"ז שם ד זה לשון אינו מדוקדק דבהפסד מרובה אפי' בניצוק גמור דהיינו ליין הנאסר במגע עובד כוכבים אנו מקילין. וכן בש"ך שם ב כתב קשה דהא בלאו הכי מותר ואפי' בהפסד מועט כמ"ש לעיל סימן קכ"ד סכ"ד מטעמא דעובדי כוכבים בזמן הזה לאו עובדי עבודת כוכבים הן וכל מגען הוא שלא בכונה ודוחק לומר דכחו שאני דהא נתבאר שם דכל מה שאסור מן הדין בשתייה לדידן שרי לגמרי ועוד דהא ר"ת וסייעתו ס"ל דמגע עובד כוכבים על ידי דבר אחר חשיב כחו דאינו אוסר מן הדין אלא בשתייה ואנן קי"ל דלא כר"ת בהא כמו שנתבאר בב"י סימן קכ"ד ובש"ע שם סי"א דמגעו ע"י דבר אחר גרע מכוון ואסור אפי' בהנאה ואפי"ה קי"ל לעיל סימן קכ"ד סכ"ד דמגע עובד כוכבים ע"י ד"א בזמן הזה שרי אף בשתייה א"כ כ"ש כחו וצ"ל דהרב לא כ"כ אלא מן הדין ונ"מ במקום שידוע שהעובדי כוכבים עובדי עבודת כוכבים הן גם שלא לפרסם הדבר כמ"ש שם בהג"ה דאין מפרסמין הדבר בפני ע"ה וכן בכמה דוכתי צ"ל כן לדעת הרב ז"ל אבל לדידן שרי כאן אפי' שלא במקום הפסד מרובה וכ"כ בספר אפי רב רבי ריש דף פ' שנראה להקל בזמן הזה דלא רגילים לנסך אף בלא הפסד מרובה.

²⁵ שו"ע ונו"כ שם ז

²⁶ ש"ך שם יא

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת עבודה זרה

ואם זורקן לתוך חבית גדול אפילו נתן בה מים כדי שיעור מזיגה שריא, לפי שאין דרך למזוג חבית בבת אחת, ומילתא דלא שכיחא היא ולא שייך למיגזר ביה שלא יהא רגיל אצלו בזה ואם התכוון למזיגה יש מתירים²⁷, ויש אוסרים²⁸.

בארצות האלו²⁹ שאין דרך למזוג בכוס שרי, אא"כ ידוע שכוונתו היתה למזיגה. ואם אין ידוע אם כיון למזיגה אם לאו אין אוסרין אותו מספק, דהוי ספיקא דרבנן וספיקא דרבנן לקולא.

ז. לך לך אמרין נזירא סחור סחור לכרמא לא תקרב

כבר התבאר במסכת ב"מ דף צב. ולעיל דף יז. שמדברי סופרים³⁰ אסור לנזיר לעמוד במושב שותי יין, ויתרחק ממנו הרבה שהרי מכשול לפניו, אמרו חכמים סביב לכרם לא יקרבו.

ז. מיא דסגדי להו עובדי נוכבים... ומים של רבים אין

נאסרין

כבר התבאר לעיל דף מה. לא אסרה³¹ התורה בע"ז אלא ע"ז המיטלטלת ויש בה תפישת יד אדם, אבל דבר המחובר לקרקע לא אסרה אפילו עשאו

²⁷ פירש ב"י דאפילו אם מכיון למזיגה בזה שריא כיון דמילתא דלא שכיחא היא לא גזרו בה רבנן עכ"ל והוא מבואר בר"ן ורשב"א ודוקא בכוס שדרך למזוג בו אסרו בו אפילו אם מעט מים ממעם נזירה שמא ימזוג יין במים או שמא יגע ביין עצמו מתוך שהוא רגיל אצלו כ"כ רשב"א והר"ן ואף על פי שראינו עכשיו שלא נגע מכל מקום חיישינן שמא פעם אחרת לא יזהר ממנו כלל כיון שהורגל עצמו בזה. ט"ז שם י

²⁸ ש"ך שם יב וכתב וגם בר"ן ורשב"א לא משמע מידי אלא דכתבו שאפילו נתן מים כדי מזיגה כראוי לשתיה שרי לפי שאין דרך מזיגה למזוג חבית בבת א' ובמלתא דלא שכיחא לא גזרו רבנן כלל וכלל ור"ל מסתמא לא חיישינן למזיגה וכיון דלא כוון למזוג שרי דמלתא דלא שכיחא לא גזרו רבנן אבל בידוע שכוון למזיגה אסור, ועיין בס' יין המשמח ס"ק ה' שכתב להשיג ע"ד הש"ך בזה דמשמעות הפוסקים הוא כדעת הב"י דחבית לא דמי לכוס בענין זה דבחבית אפי" אמר בפירושו שמתכוין למזיגה מותר כיון שהיא מלתא דלא שכיחא ולא גזרו רבנן ואפי" תימא שדעת הטור לא משמע כן מ"מ יש לסמוך על הב"י בזה להקל בדרבנן עיין שם וכ"כ בהגהותיו שבסוף הספר אות ט' עיין שם:

²⁹ ש"ך יא ועי' ביין המשמח ס"ק ה' ובהגהותיו שבסוף הס' אות י' שהביא דברי הש"ך הנזכר וסיים שהש"ך כתב כן על מדינת פלאניא אבל בארץ הגר ובמקומות שהיינות מצויים דרך למזוג בכוס ויש לאסור עכ"ל ועיי"ש באות שאח"ז שכתב דמ"מ אין להחמיר בכ"מ בזה"ל לאסור רק בשתי' אבל בהנאה אין לאסור דלא חמיר ממגען בזה"ל עיין שם ועי' מזה בס' דברי יוסף חלק ג' ס' תתנ"ט באורך.

³⁰ רמב"ם הלכות נזירות פרק ה הלכה י
³¹ שו"ע ונו"כ יו"ד קמה א

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת עבודה זרה

ע"ז ועבודה, דכתיב³² (דברים יב פסוק ב) אֱלֹהֵיהֶם עַל הַהָרִים אֱלֹהֵיהֶם עַל הָהָרִים, כלומר צלמיהם ופסליהם שעל ההרים אסרתי לך, ולא ההרים עצמן אף ע"פ שעשאו אלוה.

לפיכך המשתחוה להר לא נאסר ההר, ואפילו אבני ההר, שנדלדלו ונעקרו מאליה והשתחוה להם, אם עדיין הם במקומם, או אפילו נעקרו לגמרי רק שלא נעשה בידי אדם³³, ועבדם שם אינם נאסרים, כיון שמעולם לא היה בהן תפישת יד אדם רק מאליהן נעקרו. אבל אם טלטל אותם אסורין³⁴. וכן אם אינם במקומם ואינו יודע איך באו לשם אם השתחוה להם נאסרים³⁵.

³² לבוש וט"ז שם א

³³ ט"ז שם ב ועין בש"ך א שזהו דעת הרמב"ם (והטור) והר"ן תמה עליו כיון דאיכא פלוגתא ה"ל ספיקא דאורייתא ולחומרא וכו' שכן פסק הרמ"ה ומביאו ב"י, ועוד שגם רבינו ירוחם נ"ז ח"ד כתב ופשוט המשתחוים לאבני הר שנדלדלו אסורים שאין דינן כהר ע"כ וכ"פ הראב"ד בהשגות, וכתב להלכה "אבל לפעדר"נ דעת הרמב"ם ברור דבש"ס (ד' מ"ו ע"א) מספקא אי בני ר' חייא דהיינו חוקי שרי ור"י אסר או איפכא בירושל' פרק כל הצלמי' הלכה ו' איתא בהדיא דחוקיה שרי ור"י אסר וא"כ לא שבקינן מאי דפשיטא לירושל' משום מאי דמספקא לש"ס דידן ועוד דהרי ר' יוחנן גופיה חיבר הירושלמי וא"כ ע"כ ר"י עצמו אומר שהוא אוסר וא"כ הדבר ברור דקי"ל כחוקיה דשרי קצרת בזה ודוק"

³⁴ ועיין חכמת שלמה הקשה לי ידידינו הרב הגדול מוה' צבי הירש הכהן ראפפורט מדובנא נ"י למה בניסך לה יין בין קרניה [עבודה זרה נד, א] מוכח דרוקא לגבוה אסור אבל להדיום לא נאסר בזה, ומאי שנא מלטול אבנים או זקיפת ביצה [שם מו, א] דהוי מעשה לאסרה אף להדיום. והשבת לי דלא קשיא מידי דזה הוי כעין דאמרינן בפרק ג' דבבא קמא ופ"ב דבתרא לחלק בין בדידיה קעביד מעשה ובין בדחבריה קעביד מעשה ייע"ש, כן הכי נמי בשלמא בזקיפת ביצה או מלטול אבן דבגוף הדבר הנאסר עביד מעשה, לכך נחשב מעשה שאסרו אף להדיום, מה שאין כן בניסך לה היין דלאו בבחמה קעביד מעשה רק בשלו ומה שנגע בבחמה הוי רק ע"י דבר אחר ולכמה דברים מנע ע"י דבר אחר לא נחשב נגיעה ואם הוי נגיעה הוי רק נגיעה בעלמא, לא מעשה, לכך אינו נאסר בזה להדיום, מה שאין כן היפוך ומלטול הוי מעשה ממש ומלטול מוקצה אסור, ונגיעה במוקצה מותר, לכך אין לו דמיון זה לזה וזה פשוט וברור ודו"ק

³⁵ דמה שכתב שלא במקומם מותרין לא בא אלא לאפוקי אם מצאן שלא במקומם והשתחוה להם דכי האי גוונא איכא למיחוש לתפיסת יד אדם. קבל יאודה בדרכ"ת ב

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL1l7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת עבודה זרה

וכן נהרות ומעינות בין של רבים ובין של יחיד³⁶ חשיבי כמחוברין ואינן נאסרין, אולם במים שהם תלושין ומקווין בקרקע, י"א³⁷ של רבים אינם נאסרים, ויש אוסרים³⁸.

³⁶ בשלחן ערוך כתב. וכן הנהרות והמעינות של רבים, ונ"ל שהוא הדין של יחיד, דכיון דטעמא משום שהם מחוברים דומיא דהרים, מאי שנא של רבים מאי שנא של יחיד, אלא אשגרת לישנא דגמרא נקטיה, דאיתא שם בגמרא [ע"ז מו ע"א] בהך סוגיא אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יהוצדק מים של רבים אינם נאסרים. לבוש שם והסכים עמו הש"ך ב ודלא כפרישה. ועיין בט"ז ג שהסכים לדינא וביאר בדרך אחרת את הגמ' ³⁷ לבוש וכ"מ בט"ז שם וכ"כ בבית מאיר ובס' משנת חכמים סי' מ' ביבין שמועה ס"ק א' דהעיקר כהט"ז עיין שם.

³⁸ ש"ך שם דבש"ס מוכח דתלושין אפילו של רבים נאסרים מטעמא דלמא קא סגיד דאל"כ מאי פריך והא אמר ר"י משום רשב"י מים של רבים אינן נאסרים ודלמא היינו להדיט ובתלושים ומבעיא ליה דלמא לנסכים אסורים גם במחוברים אלא ודאי תלושים אפילו של רבים אסורים להדיט והשתא רשב"י ע"כ במחוברים מיירי ולנסכים דאי להדיט אפילו של יחיד אינם נאסרים כיון דמחוברים ודוק. ובנקה"כ דאי בשל רבים אפילו בתלושים שרי ליתא, דאם בן תימה גדולה למה השמיטו דין זה הרי"ף והרא"ש ושאר כל הפוסקים ולא הזכירו שום אחד מהן, זולת הראב"ד בהשנות פרק ח' מהלכות עבודת כוכבים [הלכה ב] שכתב בן דמים של רבים אינן נאסרים, ואין שום פוסק שהזכיר זה, ואדרבה מדברי הרמב"ם [שם] והטור ושו"ע נראה להיפך. אולם עיין בביאור הגר"א שם כתב כלבוש והט"ז וכתב "ודברי הש"ך תמוהין הן למאד דשם מ"ז א' בשל יחיד מיירי כמש"ש ל"צ דקא כו' ולס"ד אכתי לא חילק בין רבים ליחיד וכן מ"ש הש"ך דתלושין אסורין דלמא קא סגיד קשה להולמו (וגם מ"ש בנקודות הכסף דחוק מאד)"

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

